ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420138920
Lietas arhīva Nr. AA43-0129-21/21
ECLI:LV:ADAT:2021:0302.A420138920.14.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021. gada 2. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Kristīne Kalvāne,
tiesneses Sandra Gintere un Linda Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, nenodrošinot savlaicīgu neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzinājumu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 2. jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2020. gada 15. janvāra lēmumu Nr.1/8-Z/4864 (turpmāk – lēmums) Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcība, nenodrošinot pieteicēju /pers. C/ ar neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, atzīta par tiesisku.

Lēmumā norādīts, ka veselības aprūpe ieslodzījuma vietās apcietinātajām un notiesātajām personām tiek organizēta un nodrošināta atbilstoši viņu veselības stāvoklim. Pieteicējam ieslodzījuma vietā bija pieejama gan primārā, gan sekundārā veselības aprūpe.

Ņemot vērā pieteicēja sūdzību raksturu un objektīvās izmeklēšanas datus, Daugavgrīvas cietuma administrācijai nebija pamata nodrošināt pieteicējam stomatoloģisko palīdzību ārpus rindas, kā arī gaidīšanas periods līdz vizītei pie stomatologa neradīja pieteicējam būtiskas ciešanas.

[2] Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, nenodrošinot savlaicīgu neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, un nemantiskā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzinājumu. Pieteikumā ietverti turpmāk norādītie apsvērumi.

[2.1] Pieteicējam 2018. gada 19. aprīlī ir noteikta diagnoze hronisks iekaisuma process uz zobu saknēm. Slimības gaita raksturojas ar uzliesmojumiem un remisiju. Tāpēc stomatoloģiskā palīdzība bija jāsniedz darba dienas vai 24 stundu laikā.

Daugavgrīvas cietuma administrācija nenodrošināja atbilstošu un savlaicīgu stomatoloģisko palīdzību laika periodā no 2019. gada 22. novembra līdz 13. decembrim. Pieņemšana pie zobārsta bija tikai 2019. gada 13. decembrī, bet 22., 24. un 27. novembrī apskati veica Daugavgrīvas cietuma Medicīnas daļas personāls, nevis zobārsts. Līdz ar to pieteicējs stomatoloģisko palīdzību un konsultāciju saņēma tikai 2019. gada 13. decembrī, t. i., trīs nedēļas pēc iesnieguma iesniegšanas.

[2.2] Pieteicējs visos iesniegumos norādīja uz stiprām, pastāvīgām zobu sāpēm un lūdza nozīmēt pretsāpju zāles. Ieslodzījuma vietas administrācijai bija jānodrošina pieteicējam stomatoloģiskā palīdzība ārpus rindas 24 stundu laikā. Pieteicējam ieslodzījuma vietas administrācijas bezdarbības dēļ trīs nedēļas bija jācieš zobu sāpes. Pieteicējam ir nodarīts smags nemantiskais kaitējums.

Pieteicējs lūdz ņemt vērā līdzīgu lietu (Nr.A420243518), kurā tiesa ieslodzījuma vietas rīcību atzina par prettiesisku.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 2. jūnija spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk – kodekss) 78. panta pirmajā daļā noteikts, ka ar brīvības atņemšanu notiesātajiem un apcietinātajiem brīvības atņemšanas iestāžu medicīniskie dienesti valsts garantēto medicīnisko palīdzību sniedz Ministru kabineta noteiktajā apjomā un kārtībā. Pārējo medicīnisko palīdzību ar brīvības atņemšanu notiesātie un apcietinātie saņem Ārstniecības likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar kodeksa 78. panta otro daļu, ja ar brīvības atņemšanu

notiesātajiem nepieciešama neatliekama medicīniskā palīdzība, kuru brīvības atņemšanas ārstniecības iestādē nav iespējams sniegt, šādu palīdzību viņiem sniedz citā ārstniecības iestādē. Brīvības atņemšanas iestāde nodrošina notiesātā apsardzi.

Ārstniecības likuma 16. pantā noteikts, ka ikvienam ir tiesības saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr.276 „Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.276) 2.1. apakšpunkts paredz, ka ieslodzītais bez maksas saņem primāro veselības aprūpi, ko nodrošina ieslodzījuma vietas ārstniecības personas, izņemot plānveida stomatoloģisko palīdzību, un 2.2. apakšpunkts paredz, ka ieslodzītais bez maksas saņem neatliekamo stomatoloģisko palīdzību. Saskaņā ar noteikumu Nr.276 4. punktu šo noteikumu 2.2. apakšpunktā minēto neatliekamo stomatoloģisko palīdzību sniedz, ja ieslodzītā stāvoklim var būt kritiska ietekme uz viņa veselību vai dzīvību un nepieciešama neatliekama palīdzība.

Ārstniecības likuma 1. panta 10. punkts noteic, ka neatliekamā medicīniskā palīdzība ir palīdzība, ko cietušajiem (saslimušajiem) sniedz dzīvībai vai veselībai bīstamā kritiskā stāvoklī. Atbilstoši Latvijas Zobārstu asociācijas skaidrojumam neatliekamā palīdzība zobārstniecībā ir jāsniedz neatliekamos gadījumos, kad tālāka saslimšanas attīstība var draudēt ar dzīvībai bīstamām sekām. Kā piemēri minēti: sejas skeleta traumas, asiņošana pēc traumas vai ķirurģiskas manipulācijas, t. sk., zoba ekstrakcijas, mīksto audu iekaisumi – virspusējie un dziļie abscesi, strutojošas brūces, ar infekciju vai alerģisku reakciju saistītas tūskas, kas komplicējas ar rīšanas vai elpošanas traucējumiem. Šādos gadījumos palīdzība sniedzama nekavējoties, nepieciešamības gadījumā izsaucot neatliekamo palīdzību.

Tātad neatliekamā stomatoloģiskā palīdzība ir sniedzama, ja ieslodzītā stāvoklim var būt kritiska ietekme uz viņa veselību vai dzīvību un nepieciešama neatliekama palīdzība. Kā atzinis Senāts, arī ilgstošu un spēcīgu zobu sāpju gadījumā ieslodzītajam ir jāpalīdz (vismaz medikamentozi), lai nerastos Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3. panta pārkāpums (*sk. Senāta 2015. gada 2. oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-990/2015 6. punktu*).

[3.2] Tiesa konstatēja, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējam ir diagnosticēts periodontīts, kas ir zobu aptverošo audu iekaisums, iesaistot kaulaudus, tā rašanās iemesli ir trauma, kariesa, kas ir zoba cieto audu bojājums ar obligātu mikroorganismu klātbūtni, komplikācijas. Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējam tika nodrošināta efektīva medikamentozā palīdzība, ko tiesas sēdē apstiprināja pieteicējs. Tiesai neradās šaubas par to, ka pieteicējs ir izjutis diskomfortu, līdz viņam tika nodrošināts stomatologa pakalpojums, un bojātais zobs tika ekstrahēts.

Tiesa secināja, ka lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējam bija sniedzama neatliekamā stomatoloģiskā palīdzība.

[3.3] Novērtējot pieteicēja 2019. gada 22. un 26. novembra iesniegumos norādīto kopsakarā ar pieteicēja paskaidrojumiem tiesas sēdē, medicīnas dokumentos fiksēto un ārstniecības personu paskaidrojumos norādīto, tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam neatliekamā stomatoloģiskā palīdzība nebija jāsniedz.

Tiesas secinājums pamatots ar to, ka pieteicējs ne 2019. gada 22. novembra, ne 26. novembra iesniegumā nenorādīja uz neatliekamas stomatoloģiskas palīdzības nepieciešamību. Proti, 2019. gada 22. novembra iesniegumā pieteicējs izsaka vēlmi izraut zobu, bet nenorāda uz tādām ciešanām, piemēram, ka ilgstoši cieš no zobu sāpēm, vai, ka ir pēkšņas stipras zobu sāpes. Tāpat pieteicējs nevērš uzmanību uz iepriekš viņam konstatētu periodontītu, kas varētu liecināt par nepieciešamību pēc iespējas ātrāk saņemt stomatologa palīdzību. Arī 2019. gada 26. novembra iesniegumā uz šādiem apstākļiem pieteicējs nenorāda. Vien lūdz izrakstīt pretsāpju medikamentus, lai būtu iespēja neitralizēt sāpes sāpju lēkmju gadījumā. Kā tiesa norādīja iepriekš, par to, ka pieteicējam tika nodrošināta efektīva medikamentozā terapija, strīds nepastāv.

Arī no tiesas sēdē sniegtajiem pieteicēja paskaidrojumiem neizriet, ka pieteicējs cieta no ilgstošām stiprām zobu sāpēm, kas liecinātu par neatliekamas palīdzības nepieciešamību. Tieši pretēji, pieteicējs, atbildot uz tiesas jautājumu, paskaidroja, ka sāpes radās ēšanas, auksta vai karsta dzēriena uzņemšanas laikā. Tātad sāpes bija epizodiskas, ko varēja novērst ar pretsāpju medikamentiem. Turklāt pretsāpju medikamentu izsniegšana pati par sevi neliecina, ka stomatoloģiskā palīdzība bija nepieciešama neatliekami.

Medicīnas daļas personāls 2019. gada 24. novembrī konstatēja 24. zoba dziļu kariesu un nozīmēja pieteicējam pretsāpju medikamentu. Medicīnas daļā, apskatot pieteicēju 2019. gada 27. novembrī, cietuma ārsts ir konstatējis 24. zoba vecu kariesu, taču smaganu iekaisums vai pietūkums, kas varētu liecināt par akūtu procesu, nav konstatēts.

Attiecībā uz pieteicēja tiesas sēdē pausto iebildumu, ka minētajos datumos viņu apskatīja ārstniecības personas, kas nav stomatologi, tiesa norādīja, ka tiesai nav šaubu, ka jebkura ārstniecības persona, kura ir ieguvusi medicīnisko izglītību, spēj vizuāli noteikt vecu kariesu, kā arī vizuāli novērtēt, vai ir smaganu iekaisums, piemēram, vai smaganas nav uzpampušas, vai nav kādi netipiski veidojumi (piemēram, sastrutojums), kas varētu liecināt par iekaisuma akūtu procesu. Turklāt no medicīniskajos dokumentos norādītā nav konstatējams, ka pieteicējs medicīnas darbiniekiem būtu norādījis uz 2018. gadā konstatēto hronisko periodontītu, kas varētu izsaukt iepriekšminētos simptomus.

Atbilstoši ārsta stomatologa /pers. H/ paskaidrotajam, pieteicējs 2019. gada 13. decembrī sūdzējās par sāpēm 24. zobā, norādot, ka sāpes rodas uzkožot uz zoba, ka jau vairākkārt tika novēroti sāpju saasinājumi, kas pārgāja pēc medikamentu lietošanas. Pieteicējam 2019. gada 13. decembrī uzstādīta diagnoze periodontīts d24 saasinājuma stadijā. Arī no ārsta stomatologa paskaidrojumā norādītā nav izdarāms secinājums par to, ka pieteicējam bija tādas ciešanas, kas norādītu uz nepieciešamību neatliekamās stomatoloģiskās palīdzības sniegšanai pēc 2019. gada 22. novembra iesnieguma. Arī trīs nedēļas pēc pieteicēja pirmā iesnieguma nav konstatēts akūts periodontīts, ir tikai saasinājuma stadija, kas tiesas ieskatā nebūtu iespējams, ja pieteicējs trīs nedēļas būtu cietis no akūta iekaisuma procesa. Līdz ar to nav pamatots arī pieteicēja arguments, ka atbilstoši Latvijas Zobārstu asociācijas skaidrojumam stomatoloģiskā palīdzība viņam bija jāsniedz

24 stundu laikā.

[3.4] Pieteicējs norāda, ka izskatāmajā lietā jau ir pierādīta ieslodzījuma vietas prettiesiska rīcība, tā kā analoga rīcība bija konstatēta lietā Nr.A420243518, kas ar tiesas spriedumu atzīta par prettiesisku.

Tiesa paskaidroja, ka, pirmkārt, viens pirmās instances tiesas spriedums neveido judikatūru, otrkārt, katra situācija ir vērtējama individuāli. Līdz ar to arī pie līdzīgiem apstākļiem konkrētās pārsūdzētās rīcības izvērtējums var atšķirties. Izskatāmajā lietā tiesa nekonstatēja apstākļus, kas apstiprinātu ieslodzījuma vietas rīcības prettiesiskumu. Proti, ne paša pieteicēja rīcība, tiešā veidā nenorādot uz neatliekamas palīdzības nepieciešamību, ne ārstniecības personu konstatētais, neliecina par intensīvām pieteicēja ciešanām vai tādu pieteicēja stāvokli, kas varēja radīt būtisku ietekmi uz viņa veselību vai dzīvību. To, ka pieteicējam stomatoloģisko problēmu dēļ nav radušās intensīvas fiziskas vai garīgas ciešanas, apstiprina arī tas, ka pieteicējs pēc 2019. gada 27. novembra nav vērsies Medicīnas daļā ar iesniegumu sniegt steidzamu medicīnisko palīdzību sakarā ar ilgstošām stiprām zobu sāpēm. Savukārt ar sūdzību pie Daugavgrīvas cietuma priekšnieka ir vērsies tikai 2019. gada 16. decembrī, jau pēc tam, kad pieteicējam stomatoloģiskā palīdzība tika sniegta. Tiesas ieskatā būtu loģiski sagaidāms, ka ilgstošu un stipru sāpju gadījumā persona nekavējoties sūdzētos ieslodzījuma vietas priekšniekam par to, ka medicīnas daļa viņam nenodrošina neatliekamo stomatoloģisko palīdzību.

Tiesa kritiski vērtēja pieteicēja tiesas sēdē norādīto par 2019. gada 15. un 21. novembra iesniegumu esību, jo pieteicējs ir aktīvs savu tiesību aizstāvēšanā, līdz ar to, ja atbildētājs sniegtu nepatiesu informāciju par to, ka šādi iesniegumi nav saņemti, pieteicējs ar to nesamierinātos un par to sūdzētos.

Tiesas ieskatā nav atstājams bez ievērības apstāklis, ka pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka viņam vēl ir vairāki bojāti, jutīgi zobi un zobu saknes, no kā izriet secinājums, ka pieteicējam ir nepieciešama stomatoloģiskā palīdzība. Atbilstoši personīgā konta izrakstam 2019. gada decembrī pieteicējs ir saņēmis 600 *euro*, ko ir iztērējis dažādiem mērķiem, starp kuriem nav plānveida stomatoloģiskā palīdzība, lai nākotnē pēc iespējas izvairītos no zobu sāpēm. Minētais tiesas ieskatā liecina par to, ka pieteicējs īpaši nerūpējas par savu zobu stāvokli, zinot, ka viņam ir hronisks periodontīts, kas var izvērsties akūtā procesā.

[3.5] Apkopojot secināto, tiesa izskatāmajā gadījumā prettiesisku Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcību nekonstatēja un pieteikumu šajā daļā noraidīja.

Tā kā tiesa nekonstatēja prettiesisku Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcību saistībā ar stomatoloģisko palīdzību pieteicējam, tad nav konstatējams zaudējuma atlīdzinājuma pamats un tiesa pieteikumu šajā daļā noraidīja.

[4] Pieteicējs par pirmās instances tiesas spriedumu, iesniedza apelācijas sūdzību, norādot tos pašus argumentus, kas norādīti pieteikumā, un papildus uzsverot turpmāk minēto.

[4.1] Pirmās instances tiesas spriedums ir prettiesisks, jo stomotologa palīdzību var saņemt tikai reizi mēnesī, kas pieteicēja ieskatā pierāda to, ka cietumā stomatologs katru dienu nav pieejams, kas rada rindas un ciešanas.

[4.2] Daugavgrīvas cietuma administrācija ir pārkāpusi Eiropas cietuma noteikumu 3. daļas 39., 41.5., 40.3., 40.5. punktu, Latvijas Republikas Satversmes 89., 95. un 111. pantu un Konvencijas 3. pantu. Pieteicējs trīs nedēļas tika pakļauts spīdzināšanai, kas pieteicējam varēja sagādāt morālas ciešanas. Turklāt cietums pārkāpumu pret pieteicēju ir izdarījis atkārtoti. Tas, ka cietumā nav pieejams stomatologs, un konsultācijas sniedz nekvalificēta persona, nevar tikt atzīts par atbilstoši sniegtu veselības aprūpi.

Pieteicējs vērš uzmanību uz 2006. gada 26. oktobra sprieduma lietā „Hudobins pret Krieviju" 87. punktu un 2012. gada 10. janvāra sprieduma lietā „V. Vasīlijs pret Krieviju" 10. punktu. Tāpat pieteicējs atsaucas uz administratīvajām lietām A420356616 un A420243518, kurās personām ir noteikts atlīdzinājums naudā par savlaicīgi nenodrošināto stomotoloģisko pakalpojumu.

[4.3] Pieteicējs visos iesniegumos norādīja uz pastāvīgām zobu sāpēm, pieteicējs lūdza nodrošināt ar pretsāpju un pretiekaisuma zalēm. Pieteicējam izsniedza *Metindoli*, bet pieteicējs lūdzis analgīna tabletes. Tiesa šo apstākli nav pārbaudījusi un nav izsaukusi liecinieku, kas varētu apliecināt, cik ātrā laikā tiek nodrošināti stomotoloģiskie pakalpojumi. Turklāt pieteicējam tika izsniegti medakamenti, kas ietekmēja viņa veselību. Sāpes ir subjektīvas sajūtas, kuras nevar novērtēt.

[5] Pārvalde paskaidrojumā norāda, ka piekrīt Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 2. jūnija spriedumam un tajā minētajiem apsvērumiem.

Pieteicēja apelācijas sūdzību pārvalde neatzīst un uzskata to par nepamatotu, jo pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi izskatījusi administratīvo lietu, pasludinot taisnīgu un pamatotu nolēmumu.

Pārvalde papildus paskaidro, ka, izvērtējot lietas materiālos esošo pieteicēja medicīnisko dokumentāciju, nav iespējams konstatēt medicīniskas indikācijas, kas norādītu uz to, ka pieteicēja veselības stāvoklis apdraudētu pieteicēja dzīvību vai sāpes būtu nepaciešamas.

Nedz cietuma ārsta apskašu laikā, nedz stomatologa veikto izmeklējumu laikā pieteicējam netika konstatēti kādi sejas vai žokļa muskuļu vai citu mīksto audu bojājumi vai iekaisuma pazīmes. Pieteicējs atsaucas vienīgi uz sāpēm, kuras viņš ir izjutis. Raksturojot zobu sāpes, pieteicējs atzina, ka tās bija periodiskas, veidojās ārējās iedarbības rezultāta – ēdot, reaģējot uz aukstumu vai karstumu utt.

Lietā nav strīda, ka pieteicējam bija pieejami atsāpinoši un pretiekaisuma medikamenti, kuri bija iedarbīgi. To apstiprina pats pieteicējs, apliecinot šo informāciju gan SIA „SolMed" zobārstei, gan tiesas sēdē. Pēc 2019. gada 27. novembra apskates pieteicējs nav vērsies ar sūdzībām par veselības stāvokļa pasliktināšanos, sūdzībām par medikamentozās terapijas

neefektivitāti un tās maiņu vai devas palielināšanu.

Līdz ar to var secināt, ka Daugavgrīvas cietums uzreiz pēc pieteicēja sūdzībām par zobu sāpēm nekavējoties nodrošināja medicīnisko palīdzību zāļu terapijas veidā, kura sniedza vēlamo efektu un pieteicējam nebija jācieš spēcīgas sāpes.

Pastāvot šādiem apstākļiem lietā, nodrošinot pieteicējam efektīvu medikamentozo terapiju neregulāru sāpju gadījumā, kas neapdraudēja pieteicēja dzīvību un veselību, un attiecīgi nodrošinot zobārstniecības pakalpojumus trīs nedēļu laikā (ievērojot rindas kārtību), pārvaldes ieskatā, nav sasniedzams tāds ciešanu līmenis, lai Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcībā konstatētu spīdzināšanas vai cietsirdīgas izturēšanās aizlieguma pārkāpumu, kas būtu par pamatu nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanai pieteicējam.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[7] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa 2020. gada 2. jūnija spriedumā ir izvērtējusi visus būtiskos lietas apstākļus un procesa dalībnieku argumentus. Apgabaltiesas ieskatā lietā esošie pierādījumi ir novērtēti pareizi, spriedumā norādītie secinājumi atbilst lietā konstatētajiem apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem. Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus nenorāda.

[8] Izskatāmajā lietā pieteicēja tiesību aizskārums ir vērtējams tiesību uz veselību un konkrētiem apstākļiem atbilstošas medicīniskās palīdzības, kā arī spīdzināšanas, cietsirdīgas un cieņu pazemojošas attieksmes aizlieguma kontekstā, novērtējot, vai lietā konstatējamie apstākļi pārsniedz minimālo bardzības līmeni, kas nenovēršami ir raksturīgs ieslodzījumam.

[9] Izskatāmajā lietā būtiskākais izšķiramais strīdus jautājums ir tas, vai ir konstatējams tāds pieteicēja veselības stāvokļa saasinājums, kura dēļ viņam bija nepieciešams saņemt neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, un vai Daugavgrīvas cietuma administrācija nodrošināja šādas neatliekamās palīdzības sniegšanu.

Lai izvērtētu, vai pieteicējam bija radies veselības stāvokļa saasinājums, kura dēļ bija nepieciešama neatliekamā stomatoloģiskā palīdzība, ir pārbaudāmas medicīniskajā dokumentācijā fiksētās ziņas par viņa veselības stāvokli, kā arī saņemto ārstēšanu.

[10] Pirmās instances tiesa pareizi konstatēja lietas faktiskos apstākļus un apgabaltiesa pirmās instances tiesas spriedumam ir pievienojusies, neatkārtojot faktisko apstākļu uzskaitījumu.

Vērtējot, kāda veida medicīnisko palīdzību attiecīgajā laika posmā pieteicējs ir saņēmis, apgabaltiesa konstatē, ka 2019. gada 24. novembrī un 2019. gada 27. novembrī pieteicējam nozīmēts pretsāpju un pretiekaisuma medikaments *Metindoli*. Aplūkojot interneta resursos pieejamo šī medikamenta aprakstu, apgabaltiesa konstatē, ka *Metindoli* ir preparāts ar pretiekaisuma un pretsāpju efektu. Turklāt nedz 24. novembra, nedz 27. novembra apskates laikā ārsts nav konstatējis, ka pieteicēja stāvoklis būtu akūts un būtu nepieciešama kāda papildus nekavējoša medicīniska iejaukšanās. Pretiekaisuma un pretsāpju zāles pieteicējs saņēma savlaicīgi un pietiekamā daudzumā, lai viņam nebūtu jācieš sāpes.

Pietiecējs 2019. gada 22. novembra iesniegumā ir lakoniski norādījis, ka viņu uztrauc zobs un viņš vēlas to izraut, lūdzot nodrošināt palīdzību. Pēc šāda iesniegumu saņemšanas un pieteicēja apskates 2019. gada 24. novembrī, nekonstatējot akūta zoba iekaisuma pazīmes, pietiecējs pamatoti netika nekavējoties nogādāts pie stomatologa. Turklāt, izvērtējot pieteicēja 2019. gada 26. novembra iesniegumu, ir konstatējams, ka pieteicējs pieļāvuma formā ir norādījis, ka sāpes rodas no viena veca zoba un tāpēc viņam ir vēlme to izraut. Pieteicējs iesniegumā nav norādījis uz neciešamām un nepārtrauktām sāpēm vai pietūkumu, kas parasti ir klātesošs akūta zoba iekaisuma gadījumā. Pieteicējs ir norādījis uz sāpju lēkmēm un vēlmi saņemt medikamentus, lai tās neitralizētu. Līdz ar to arī pēc šāda iesnieguma saņemšanas un pieteicēja apskates, nekonstatējot akūta zoba iekaisuma pazīmes, nav saskatāma tūlītēja nepieciešamība pieteicējam sniegt neatliekamo stomatoloģisko palīdzību.

[11] Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka laikā no 2019. gada 22. novembra līdz 13. decembrim pieteicējs vairākkārt bija sūdzējies par zobu sāpēm, saņēma medikamentozu ārstēšanu, ārsts divas reizes veica pieteicēja apskati, bet akūtu veselības stāvokli nekonstatēja.

Nav noliedzams, ka cietuma ārsts nav īpaši stomatoloģijas jomā apmācīta un sagatavota ārstniecības persona, bet apgabaltiesai nerodas šaubas, ka ārsts spētu identificēt pazīmes, kas norādītu uz akūta stāvokļa iespējamību arī saistībā ar mutes dobuma iekaisumu, un attiecīgi šādas ziņas būtu norādījis pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā.

Bez šaubām ilgstošu, spēcīgu sāpju gadījumā valsts apgādībā esošai personai ir jāpalīdz (vismaz medikamentozi), lai nerastos Konvencijas 3. panta pārkāpums (*sk. Senāta 2015. gada 2. oktobra lēmuma Nr.SKA-990/2015 6. punktu*), tomēr izskatāmajā gadījumā apgabaltiesa, pamatojoties uz lietā noskaidrotajiem apstākļiem un to novērtējumu, atzīst, ka

gadījumos, kad pieteicējs izjuta zobu sāpes, viņam tika nodrošināta bezmaksas nepieciešamā medicīniskā palīdzība – pretiekaisuma un pretsāpju medikamentu izsniegšana. Līdz ar to nav pamata atzīt, ka pieteicējs būtu spīdzināts vai pret viņu bezdarbības veidā būtu pieļauta cietsirdīga vai cieņu pazemojoša attieksme.

Lietā konstatētajos apstākļos nav pamata atzīt, ka konstatējams tāds pieteicēja veselības stāvokļa saasinājums, kura dēļ viņam bija nepieciešams saņemt neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, kuru Daugavgrīvas cietuma administrācija nebūtu nodrošinājusi. Līdz ar to pieteicēja pieteikums noraidāms kā nepamatots.

[12] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturtajai daļai, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc spriedums stāšanās spēkā.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2020. gada 14. februāra lēmumu pilnībā atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā. Ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneses 2020. gada 17. jūlija lēmumu pieteicējs daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, samazinot to līdz 20 *euro*.

Tā kā apgabaltiesa pieteicēja pieteikumu un apelācijas sūdzību noraidīja, pieteicējam ir uzliekams pienākums atmaksāt valstij nesamaksāto valsts nodevu 70 *euro* (30 *euro* par pieteikumu un 40 *euro* par apelācijas sūdzību).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu, 307. un 309. pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, nenodrošinot /pers. C/ savlaicīgu neatliekamo stomatoloģisko palīdzību, atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzinājumu.

Uzlikt /pers. C/, personas kods /personas kods/, pienākumu triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā atmaksāt valstij valsts nodevu 70 *euro.*

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

K. Kalvāne

Tiesnese referente

S. Gintere

Tiesneses

L. Vīnkalna